

<p>نام درس: علوم و فنون ادبی دقیقه تاریخ آزمون: 1402/10/ نام و نام خانوادگی: شماره دانش آموزی: پایه و رشته: دهم ادبی</p>	<p>باسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۶ دبیرستان آمنه</p>	<p>نام و نام خانوادگی طراح: میرا هاشمی تعداد صفحات: ۴ صفحه نمره با عدد: نمره یا حروف: امضای تصحیح کننده و تاریخ:</p>
--	---	--

بارم	ردیف
	<p>الف) میانی تحلیل و تاریخ ادبیات (۴ نمره)</p>
۱/۵	<p>۱- کتابها معمولاً منتهای (بیدار برسی) ... به شمار میآیند و اگر خوانده شوند به آنها متن شنیداری میگوییم.</p>
۱/۲۵	<p>۲- در بیت «پس آنگه مرده کرد او خوشتن را ز بیم جان فرو افکند تن را» قسمت مشخص شده جز کدام قلمرو است؟ زبانی</p>
۱/۵	<p>۳- نام دو اندرزنامه‌ی را که هر دو اصل پارسی دارند بنویسید. درخت اسوری - یارها ز زریران</p>
۱/۵	<p>۴- پاسخ صحیح را انتخاب کنید.</p>
۱/۵	<p>الف- ستایشی بودن شعر جز قلمرو (ادبی / فکری) است. طبری ب- زبان دوره هخامنشی (فارسی باستان / فارسی میانه) بوده است. فارس باستان</p>
۱/۲۵	<p>۵- (بررسی) زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولت ساسانی بوده است. ۶- کدام گزینه جز رایج ترین انواع شعر در قرن ۴ و ۵ نیست؟ الف- مدحی</p>
۱/۲۵	<p>ب- تعلیمی ج- حماسی د- غنایی</p>
۱/۲۵	<p>۷- کدام توضیح درباره دوران طلایی قرن چهارم صحیح نیست؟ الف) حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی ب) پایه‌گذاری حملنه ملی به زبان فارسی ج) گرامری شدن زبان فارسی توسط یعقوب لیث د) وجود دانشمندانی چون زکریای رازی</p>
۱/۵	<p>۸- تفسیر طبری را چه کسی و به چه زبانی نوشته است؟ محمد بن جریر طبری به زبان عربی</p>
۱/۵	<p>۹- موضوع شاهنامه ابومنصوری ... (بیدار برسی) ... است.</p>
۱/۵	<p>۱۰- عنوان «پدر شعر فارسی» به کدام شاعر قرن چهارم اختصاص دارد؟ رودکی</p>
۱/۵	
<p>ب) موسیقی شعر (۶ نمره)</p>	

۱- دو بیت زیر را از لحاظ لحن و قضا و حس و حال عاطفی بررسی کنید.

الف) بیا تا گل بر افشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم
وزن و آهنگ مالت سادس و سادس و سادس / سادس خزانده مستقل می بندد و با همشوا هماهنگ است

ب) بیامد که چونند ز ایوان نبرد / سر هم نبرد اندر آرد به گرد

وزن و آهنگ گزاه است و گونیده ، قضای شعر جاس می باشد . وزن و محتوا هماهنگ است
۲- واجهای کلمه انتخاب را بنویسید .

د ن ت خ اب

۳- تعداد صامتها و مص و تهی و واژه زیر را بنویسید .

هوشمندی م ص ه و ش م ن د ی
س ص ص ص ص ۳ ۵

۴- واج «و» در کدام یک از گزینههای زیر مص و ت است؟ الف)

خورشید ب) روانه

۵- کلمهی «سزاوار» را هجابندی کنید و علامتهای آن را بگذارید .

س | ز | و | ا | ز
و | ا | ز | ا | ز

آخرین هجا ، هجای کشیده است .

۶- کدام گزینه هجای کشیده نیست؟

الف) داشت ب) گل ج) ناز د) نشت

۷- کدام گزینه صحیح است؟

الف) کلمه خوار ۴ واج دارد . ب) «از» یک هجای کشیده است .

ج) کلمه «ش دت» دو هجا دارد . د) کلمه «باد» نو مص و ت دارد .

۱۰- مصراع زیر را به شکل کامل هجابندی کنید و علامتهای آن را بگذارید . خط عروضی : هر ک سیرینی فروشد مشتری نبروی بجوشد
هر که شیرینی فروشد مشتری بر وی بجوشد

ه ر ک س | س | س | ر | ن | ن | ف | و | و | س | ت | ر | ب | ب | ج | و | س | د
- | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | -

ج) زیبایی شناسی (۶ نمره)

۱- در جمله «مال از بهر آسایش عمر است نه عمر از بهر گرد کردن مال»

واژه های و مال سجع متوازن دارند .

۲- در بیتهای زیر آرایههای واج آرای، تکرار و سجع را در بیت مشخص کنید . (هر بیت فقط یک آرایه) الف) ریاست به

الف) واژه آرای : دست - واج آرای : س دست کسانی خطاست که از دستشان دستها برخداست

ب) من ماندهام مهجور از دیوانه و رنجور از او گویی که نیش دور از او در استخوانم میرود سجع : مهجور - رنجور - او

ج) یک عمر پریشانی دل بسته مویی است

تتها سرمویی ز سرموی تو نورم

واژه آرایشی: مو - سر

۲- کدام مصراع واجاریبی ندارد؟

ب) پس هستی من ز هستی اوست

الف) خیال خال تو با خودت به خاک خواهم برد

و) همچو سرمستان به بستان پای کوب دست زن ۴- کلمات دارای سجع

ج) سحر بلبل حکایت با ضیا کرما

را مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. با ذکر علت تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج و راحت.

سیاحت - راحت : هماهنگی واج های پایانی - سجع مطرف

در بهشت از هرگونه نعمت است و در قرآن از هرگونه بند و حکمت است.

نعت - حکمت : هماهنگی وزن و واج های پایانی - سجع متوازی

۵- عالی ترین نوع سجع متوازی... است.

۶- در جمله «س ر عشق نهفتی است نه گفتی «واژه های نهفتنی» و «گفتنی» چه نوع سجعی دارند؟ مطرف

۷- در بیت زیر کدام کلمات سجع دارند؟ نوع سجع ها را نیز مشخص کنید.

زان طره ی پر پیچ و خم سهل است اگر بینم ستم از بند و زنجیرش چه غم هر کس که عیاری کند

خم - ستم - غم
خم - ستم : مطرف
خم - غم : متوازی

د) تحلیل نظم و بند (۴ نمره)

۰- با توجه به متن زیر کدام گزینه صحیح نیست؟

«عقل و ادب پیشگیر و لهُو و لعب بگذار که چون نعمت سپری میشود سختی بری و پشیمانی خوری.» الف) متن تعلیمی است.

ب) از آرایه سجع استفاده شده است.

ج) کنایه در متن وجود دارد. د) نویسنده از کلمات عربی استفاده نموده است.

۲- متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید:

روزی شخصی به بهلول بی ادبی نمود او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی گفت چه کنم آب و گلم را چنین سرشته اند.

گفت: آب و گل تو را نیکم سرشته اند اما لگد کم خورده است

الف) در متبالاتا یک آرایه ادبی مشخص کنید. تقاضای بی ادبی - ادب / کتاب : لگدم خورده / تناسب: آب و گل

ب) درباره قلمرو فکری حکایت بنویسید.

زات انسان ها نپوست است اما اگر درست تربیت نشوند انسانی رفتار نمی کنند

۳- با توجه به متن جدول را کامل کنید .

به زبان دیگر مگو و به دل دیگر مدار تا گندم نمای جو فروش نباشی. در همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد و اگر غم و شادیت بود به آن کس گوی که او تیمار غم و شادی تو دارد .

نوع و نتیجه گیری	قلمرو فکری	قلمرو ادبی
تعلیمی دینداری به اصول اخلاقی	۱-... بوی صییدیم بیلر نیس و خلوصل ۲-... بوی صییدیم بیلر نیس داری	۱-... کنایه گوشتی برای جو فروش ۲- تضاد: شادایی و غم

۴- برای شعر زیر دو آرایه ادبی مشخص کنید و نام آرایه را هم بنویسید .

هر که زین گلشن لبی خندانتر از گل بایش / خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایش قطره آبی که دارد در

۱/۵

تسبیح: خاطرری فارغ چون گل / نظر گوهر شدن / از کنار ابر تا دریا، تن زل بایش

۵- در متن زیر

مراعات نظیر: قطره - آب - دریا

الف قالب شعر را مشخص کنید .

ب- دو نکته زیبایی از متن استخراج کنید و بنویسید. کاربرد واژگان کهن مانند گازر - ترکیب سازی: رویه بازی

پ شعر چه لحنی دارد؟ / اوایی - داستان

۰/۵

به دام افتاد رویه باهی سحرگاه / به رویه بازی اندیشید در راه / که گر

صیاد بیند همچینم / دهد حالی به گازر پوستینم چو صیاد آمد او را مرده

پنداشت / نمی یارست رویه را کم انگاشت زین ببرید حالی گوش او لیک

که گوش او به کار آید مرا نیک

موفق و تندرست باشید